

Sygnatura akt VIII Ga 389/13

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 stycznia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie VIII Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Anna Budzyńska (spr.)

Sędziowie: SO Krzysztof Górski SR del. Kornelia Żminkowska

Protokolant: st. sekr. sąd. Eliza Sandomierska

po rozpoznaniu w dniu 24 stycznia 2014 roku w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa K. K. (1)

przeciwko (...) z siedzibą w K.

o zwolnienie od egzekucji

na skutek apelacji powódki od wyroku Sądu Rejonowego Szczecin - Centrum w Szczecinie z dnia 23 kwietnia 2013 roku, sygnatura akt X GC 1054/12

oddala apelację.

SSO Krzysztof Górski SSO Anna Budzyńska SR del. Kornelia Żminkowska

Sygn. akt VIII Ga 389/13

## UZASADNIENIE

Powódka K. K. (1) wniosła pozew przeciwko(...)spółce akcyjnej z siedzibą w K. o zwolnienie od egzekucji samochodu V. (...), nr rej. (...) nr nadwozia (...), zajętego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Szczecin- Centrum w Szczecinie K. K. (2) w postępowaniu egzekucyjnym z wniosku wierzyciela (...) S.A. z siedzibą w K. przeciwko dłużnikom T. B. i R. S. (sygn. akt KM 2795/11).

W uzasadnieniu pozwu wskazano, iż działając na wniosek pozwanej Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym Szczecin - Centrum w Szczecinie K. K. (2) wszczęła postępowanie egzekucyjne przeciwko dłużnikom T. B. oraz R. S.. W toku egzekucji komornik zajął m.in. ruchomość w postaci samochodu osobowego V. (...), nr rej. (...). Powódka dowiedziała się o tym fakcie w dniu 22 maja 2012 roku. Powódka podniosła, iż zajęte przez komornika ruchomości nie stanowią wyłącznej własności dłużnika, lecz są współwłasnością wspólników spółki cywilnej (...), B. Ł. oraz K. K. (1). Powódka powołując się na uregulowanie zawarte w art. 778 k.p.c. podniosła, iż dokonane zajęcie nastąpiło z naruszeniem jej praw.

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu. Pozwana podniosła zarzut uznania za bezskuteczną w stosunku do niej czynności prawnej przystąpienia powódki do umowy spółki cywilnej w zakresie, w jakim stała się ona współwłaścicielem przedmiotowego samochodu.

Wyrokiem z dnia 23 kwietnia 2013 r. Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie w sprawie o sygn. akt X GC 1054/12 oddalił powództwo oraz zasądził od powódki K. K. (1) na rzecz pozwanego (...) spółki akcyjnej z siedzibą w K. kwotę 2.400 zł tytułem kosztów procesu.

Powyższe rozstrzygnięcie zostało oparte na następujących ustaleniach faktycznych: T. B. i K. S. byli współnikami spółki cywilnej na mocy umowy z dnia 15 marca 2000 r. T. B. i K. S. jako współnicy spółki posiadali zadłużenia w bankach z tytułu kredytów oraz zobowiązania wobec dostawców.

W dniu 8 lipca 2011 r. został wystawiony przez pozwaną bankowy tytuł egzekucyjny, który postanowieniem sądu z dnia 25 lipca 2011 r. został zaopatrzony w klauzulę wykonalności.

T. B. i K. S. we wrześniu 2011 r. posiadali w pozwanym banku dwa niespłacone zobowiązania. Pierwsze z nich objęte było postępowaniem egzekucyjnym wszczętym na podstawie wymienionego powyżej bankowego tytułu egzekucyjnego (KM 2795/11). Drugie zadłużenie wynikało z umowy limitu debetowego i objęte zostało bankowym tytułem egzekucyjnym, któremu Sąd nadał klauzulę wykonalności postanowieniem z dnia 23 września 2011 r.

W dniu 31 sierpnia 2011 r. pomiędzy T. B. i R. S. działającymi jako dotychczasowi współnicy spółki cywilnej a B. Ł. siostrą T. B. i K. K. (1) - jego matką zawarta została umowa dotycząca przystąpienia B. Ł. i K. K. (1) do spółki. Wskazano, iż przystępujący współnicy wnoszą do spółki wkłady pieniężne w kwocie 500,00 zł.

W dniu 1 września 2011 r. na mocy aneksu nr (...) R. S. wystąpiła ze spółki. W § 2 współnicy oświadczyli, iż zwalniają R. S. z długu wynikającego z przypadającej na nią części zobowiązań związanych z prowadzoną działalnością.

Następnie w tym samym dniu zawarto umowę, na mocy której B. S. oświadczyła, iż przenosi swój udział we współwłasności wymienionych w umowie pojazdów na nowych współników. Wskazano, iż właścicielami samochodów stają się T. B., B. Ł. i T. K..

Pismem z dnia 25 stycznia 2012 r. pozwana wniosła o podjęcie zawieszanej egzekucji prowadzonej pod sygnaturą KM 2795/11 wskazując, iż T. B. dokonał czesiowej spłaty zadłużenia, zaś aktualna jego wysokość wynosi 72.154,06 zł.

W dniu 4 kwietnia 2012 r. Komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym Szczecin- Centrum w Szczecinie K. K. (2) dokonała zajęcia samochodu osobowego V. (...), nr rej. (...) na zaspokojenie wierzytelności w kwocie 76084,83 zł przypadającej wierzycielowi (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w K. na podstawie Bankowego tytułu egzekucyjnego z dnia 8 lipca 2011 roku zaopatrzony w klauzulę wykonalności w dniu 25 lipca 2011 roku. K. K. (1) nie została zawiadomiona o zajęciu ruchomości.

W dniu 19 kwietnia 2012 r. T. B. poinformował Komornika, iż w wyniku zajęcia zostały naruszone prawa powódki.

Pismem z dnia 22 maja 2012 r. skierowanym do pozwanej pełnomocnik powódki zwrócił się o zwolnienie zajętych w dniu 26 kwietnia 2012 roku ruchomości.

W odpowiedzi na powyższe pismo pozwana zwróciła się o doręczenie umowy spółki, dowodów zakupu pojazdów, z których wynika, że stały się własnością spółki przed ich zajęciem w postępowaniu egzekucyjnym.

W dniu 12 czerwca 2012 r. pełnomocnik powódki przesłał wymagane dokumenty wraz z pismem.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy uznał powództwo za nieuzasadnione. Wskazał, że podstawę prawną powództwa stanowił przepis art. 841 § 1 k.p.c. Podkreślił, że poza sporem pozostawała okoliczność, iż powódka przystąpiła do spółki cywilnej w dniu 31 sierpnia 2011 r. zaś w dniu 1 września 2011 r. ze spółki wystąpiła R. S., która rzekła się na rzecz powódek swojego udziału we współwłasności m.in. samochodu V. (...), nr rej. (...).

Strona pozwana dążąc do oddalenia powództwa powołała się na treść przepisu art. 527 k.c. w zw. z art. 531 k.c. wskazując, iż przekształcenia w składzie osobowym spółki cywilnej zostały powzięte w zamiarze doprowadzenia do

wyłączenia spod egzekucji przedmiotowego samochodu oraz innych środków trwałych. W ocenie Sądu Rejonowego trafnie strona pozwana wskazała, iż ziściły się w sprawie przesłanki uzasadniające uznanie czynności prawnej nabycia udziału we współwłasności samochodu V. (...), nr rej. (...) za bezskuteczną w stosunku do pozwanej. Sąd Rejonowy podkreślił, iż w lipcu 2011 roku powstał tytuł wykonawczy przeciwko T. B. oraz R. S.. Po skierowaniu wniosku do komornika o wszczęcie egzekucji dotychczasowi współnicy dokonali zmian właścicielskich w spółce, na mocy których siostra oraz matka T. B. nabyły prawo własności ruchomości stanowiących dotychczasową współwłasność dłużników. Podkreślił, iż w tym czasie niewątpliwie istniały wierzytelności pieniężne banku wobec T. B.. W ocenie Sądu Rejonowego nie budziło wątpliwości, iż dokonanie zmian właścicielskich w spółce spowodowało zwiększenie niewypłacalności T. B.. T. B. stał się niewypłacalny w wyższym stopniu niż był przed zawarciem umowy.

Zgodnie z treścią art. 778 k.p.c. - do egzekucji ze wspólnego majątku spółki prawa cywilnego konieczny jest tytuł egzekucyjny przeciwko wszystkim współnikom. W ocenie Sądu Rejonowego powyższe zmiany właścicielskie w spółce spowodowały niemożność prowadzenia egzekucji z przedmiotów majątkowych, które dotychczas stanowiły współwłasność T. B. i R. S.. Wobec takich działań m.in. samochód V. (...), nr rej. (...) stał się majątkiem wspólnym spółki cywilnej, której skład osobowy został zmieniony. Co do nowych współników wierzyciel (pозwana) nie dysponował tytułem egzekucyjnym, a więc uniemożliwione zostało prowadzenie egzekucji z określonych składników majątkowych, co do których egzekucja wcześniej była możliwa. Trafnie pełnomocnik pozwanej wywodził, iż zmiany właścicielskie w spółce nastąpiły w okresie, kiedy pozwana dysponowała klauzulą nadaną na bankowy tytuł egzekucyjny i w okresie kiedy bank rozpoczął egzekucję. Podkreślił, że w tym okresie T. B. oraz R. S. posiadali inne zadłużenia m.in. w pozwanym banku. Jednocześnie z materiału sprawy wynika, iż T. B. znajdował się w stanie niewypłacalności. Nadto przez czynność prawną przeniesienia własności samochodu marki V. (...), nr rej. (...) na nowych współników stan niewypłacalności pogłębił się wobec utrudnienia zaspokojenia z wymienionego składnika majątkowego. Zdaniem Sądu Rejonowego - słuszna była więc konkluzja pozwanej, iż zmiany właścicielskie w spółce, które de facto uniemożliwiały egzekucję z dotychczasowego majątku spółki pogłębiły stan niewypłacalności dłużników. Podkreślił, iż T. B. zawarł umowę z osobami bliskimi (matką i siostrą), co rodzi domniemanie wiedzy tych osób o działaniu dłużnika ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. To domniemanie nie zostało w żaden sposób obalone w niniejszym postępowaniu. Nadto nie ulegało wątpliwości, iż w wyniku czynności prawnej z dłużnikiem powódka nabyła prawo majątkowe w postaci uzyskania przedmiotów majątkowych, m.in. przedmiotowego samochodu. Do przyjęcia, iż osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, wystarcza wykazanie, że na podstawie czynności prawnej dłużnika osoba trzecia powiększyła swój majątek, uzyskała prawo majątkowe przedstawiające pewną wartość.

Podstawę prawną rozstrzygnięcia o kosztach procesu stanowił przepis art. 98 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 6) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

Powódka wniosła apelację od powyższego wyroku, zaskarżając go w całości oraz zarzucając mu:

1. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że dokonanie zmian osobowych w spółce cywilnej polegających na wstąpieniu nowych współników, w tym powódki miało na celu udaremnienie zaspokojenia wierzyciela, podczas gdy zgodnie z Anekssem nr (...) do umowy spółki cywilnej z dnia 15 marca 2000 r., wstępujący współnicy przejęli na siebie dług wynikający z przypadającej na współnika występującego ze spółki części zobowiązań związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą, a tym samym dokonanie zmian osobowych w spółce cywilnej nie miało wpływu na sytuację wierzyciela i w żadnym razie nie udaremniało możliwości zaspokojenia jego roszczenia;
2. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że umowa na podstawie której powódka wstąpiła do spółki została zawarta pod tytułem darmym, podczas gdy z treści dołączonych do pozwu dokumentów wynika, iż powódka przystępując do spółki cywilnej wniosła wkład pieniężny na pokrycie udziałów w spółce, w związku z czym dokonano zmian umowy spółki i postanowiono, że współnicy uczestniczą w zyskach i stratach w proporcjach do posiadanych udziałów co przesądza o odpłatnym charakterze przystąpienia powódki do umowy spółki cywilnej;

3. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, iż wstąpienie do spółki powódki w charakterze nowego wspólników spowodowało zwiększenie niewypłacalności T. B. jako dotychczasowego dłużnika, a tym samym doprowadziło do pokrzywdzenia wierzyciela, podczas gdy nowo wstępujący wspólnik - powódka dokonała spłaty zadłużenia na kwotę 120 tysięcy złotych czym zmniejszyła istniejące wobec pozwanej zobowiązanie do kwoty 72,154,06 złotych;
4. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że w okolicznościach niniejszej sprawy pozwany wykazał bezskuteczność egzekucji wobec wspólników spółki cywilnej co uzasadniało uwzględnienie podniesionego przez niego zarzutu i w efekcie oddalenia powództwa, podczas gdy zebrane w sprawie dowody nie wskazują na fakt powstania stanu niewypłacalności wspólników spółki cywilnej, co winno skutkować nieuwzględnieniem zarzutu pozwanej;
5. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 527 § 1 k.c. oraz art. 527 § 2 k.c., poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, polegające na przyjęciu, że zawarcie umowy przystąpienia powódki do spółki cywilnej (...) nastąpiło z pokrzywdzeniem pozwanego, podczas gdy zebrany w sprawie materiał dowodowy wskazuje, że zawarcie tej umowy poprawiło sytuację finansową wspólników w/w spółki cywilnej i zmniejszyło zobowiązania m.in. w stosunku do pozwanej, co świadczy o bezskuteczności podnoszonych przez pozwaną zarzutów;
6. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 528 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że umowa przystąpienia powódek do spółki cywilnej (...) nastąpiła z pokrzywdzeniem pozwanej i pod tytułem darmym, podczas gdy zebrany w sprawie materiał dowodowy wskazuje, że czynność ta nie spowodowała, że dłużnik stał się niewypłacalny lub niewypłacalny w większym stopniu, a nadto nie miała charakteru nieodpłatnego;
7. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 353<sup>1</sup> w zw. z art. 860 k.c. i art. 863 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, iż istnieją ograniczenia w zakresie zawierania umów powodujących zmianę składu osobowego spółki cywilnej, podczas gdy mimo braku możliwości sprzedaży udziałów, prawo nie przewiduje ograniczeń w możliwości wystąpienia ze spółki obecnych wspólników i wstąpienia na ich miejsce nowych;
8. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 863 § 1 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, iż w wyniku zmian osobowych w spółce cywilnej dochodzi do rozporządzenia składnikami majątkowymi tworzącymi majątek wspólników spółki cywilnej, podczas gdy ww. przepis wyraża normę bezwzględnie obowiązującą, w świetle której wspólnik nie jest uprawniony do rozporządzania udziałem we wspólnym majątku, ani też udziałem w poszczególnych składnikach tego majątku;
9. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 863 § 1 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że zmiany podmiotowe w spółce mają wpływ na przysługujące wierzycielowi uprawnienia, podczas gdy majątek spółki z punktu widzenia wierzyciela pozostaje w składzie niezmienionym, co w przedmiotowej sprawie oznacza, że dłużnicy pozwanej byli zarówno przed przystąpieniem powódki do spółki cywilnej, jak też po tym zdarzeniu właścicielami całości składników majątkowych wchodzących w skład przedsiębiorstwa spółki cywilnej;
10. naruszenie przepisów postępowania mających istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 233 § 1 k.p.c. przez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów, niedokonanie ich wszechstronnej oceny i uznanie, że dłużnicy zawierając aneks do umowy spółki cywilnej, którym rozszerzono krąg wspólników mieli zamiar pokrzywdzenia wierzycieli, a w dacie zawarcia umowy stali się niewypłacalni w większym stopniu aniżeli miało to miejsce przed jej dokonaniem, mimo że zebrany w sprawie materiał dowodowy, w szczególności dokumenty z akt postępowania egzekucyjnego prowadzonymu przeciwko dłużnikowi oraz zeznania świadka T. B. oraz oświadczenia samej pozwanej wskazują, że po dniu przystąpienia powódki do spółki cywilnej sytuacja majątkowa poprawiła się - gdyż zmniejszył on stan zobowiązań w stosunku do wierzycieli, w tym samej pozwanej.

Wskazując na powyższe zarzuty powódka wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów postępowania za obie instancje ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu apelacji powódka wskazała, że nieprawidłowe było przyjęcie przez Sąd, że w konsekwencji jej przystąpienia do spółki cywilnej dotychczasowi dłużnicy stali się niewypłacalni w stopniu wyższym niż dotychczas. W ocenie skarżącej sytuacja prawna wierzyciela nie ulegała jakiejkolwiek zmianie, bowiem dłużnicy pozwanej zarówno przed przystąpieniem powódki do spółki, jak też po tym zdarzeniu byli właścicielami całości składników majątkowych wchodzących w skład przedsiębiorstwa spółki cywilnej.

Powódka zakwestionowała też stwierdzenie, że wystąpienie R. S. ze spółki stanowiło działania skutkujące uszczupleniem tego majątku, skoro z art. 871 § 1 k.c. wynika, że wspólnikowi występującemu ze spółki zwraca się w naturze tylko te rzeczy, które wniósł do spółki do używania, a inne wniesione rzeczy i prawa majątkowe nie podlegają zwrotowi, wspólnikowi wypłaca się ich ekwiwalent w pieniądzu. Skoro zatem wspólnik występujący ze spółki otrzymuje jedynie substrat pieniężny, to cały majątek dotychczasowych wspólników staje się majątkiem tych wspólników, którzy w spółce pozostali. To w ocenie skarżącej oznacza brak związku przyczynowego między przystąpieniem do spółki nowych wspólników a pokrzywdzeniem wierzyciela. Wstąpienie powódki do spółki nie ograniczyło praw dotychczasowych wspólników do będącego przedmiotem sprawy samochodu, zatem błędne było przyjęcie przez Sąd Rejonowy, że skutkiem tej czynności było zwiększenie niewypłacalności dłużnika prowadzące do pokrzywdzenia wierzyciela.

Powódka podała także, że z zeznań świadka T. B., jaki i zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika jednoznacznie, że spółka zarówno w chwili dokonywania zmian osobowych, jak i wszczęcia egzekucji, dysponowała znacznym majątkiem - którego aktywa na dzień wystąpienia z zarzutem były szacowane na kwotę około 2 milionów złotych. Ustalenie istnienia majątku w takiej wysokości nie dawało podstaw do przyjęcia, że ziściła się przesłanka niewypłacalności dłużnika. Niemożność skierowania egzekucji przeciwko składnikom majątku wspólników wynikała jedynie z art. 778 k.p.c., wymagającego, by tytuł egzekucyjny opiewał na wszystkich aktualnych wspólników.

Powódka ponadto zarzuciła Sądowi Rejonowemu, że nie wziął pod uwagę istotnej okoliczności, a mianowicie tego, że w wyniku rozszerzenia kręgu wspólników spółki cywilnej doszło do spłaty zobowiązań w kwocie 120 tysięcy zł. Trudno zatem i z tego względu przyjąć, ażeby przystąpienie powódki do spółki wiązało się dla wierzyciela z negatywnymi konsekwencjami, wręcz przeciwnie, w wyniku dokonanej spłaty zadłużenie uległo zmniejszeniu do kwoty 72.154,06 zł. Nie może być uznana za krzywdzącą wierzyciela czynność, w wyniku której dłużnik uzyskał środki na spłatę wierzycieli.

### ***Sąd Okręgowy zważył, co następuje:***

Apelacja powódki nie zasługiwała na uwzględnienie.

Stwierdzić należy, że zarzuty oraz ich argumentacja zaprezentowane przez skarżącą w apelacji w żaden sposób nie podważają trafności ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd pierwszej instancji i dokonanej oceny żądania pozwu oraz podniesionego przez podniesionego przez pozwanego zarzutu bezskuteczności w stosunku do niego czynności prawnej w postaci przystąpienia powódki do spółki cywilnej w zakresie, jakim stała się współwłaścicielką łączną wskazanej w petitum pozwu ruchomości. Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu Rejonowego w zakresie ustaleń faktycznych, zastosowanych norm prawnych i wywiedzionych na ich podstawie wniosków, które przyjmuje za własne.

Wyjaśnienia wymaga, że kontrola instancyjna wymaga w pierwszej kolejności dokonania oceny zarzutów procesowych, bowiem tylko przy niebudzących wątpliwości ustaleniach faktycznych można rozważać istnienie naruszeń prawa materialnego.

Mając na względzie powyższe należy odnieść się do zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., a co za tym idzie błędu w ustaleniach faktycznych, który skarżąca upatrywała w wadliwym przyjęciu przez Sąd Rejonowy, że dokonanie zmian osobowych w spółce cywilnej miało na celu udaremnienie zaspokojenia wierzyciela, że nastąpiły pod tytułem darmym i spowodowały zwiększenie niewypłacalności, a także poprzez uznanie za wykazaną bezskuteczność egzekucji.

Wstępnie należy podnieść, że dla skutecznego postawienia zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie wystarcza samo twierdzenie strony skarżącej o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych, odwołujące się do stanu

faktycznego, który jej zdaniem odpowiada rzeczywistości (przedstawienie przez skarżącego odmiennej oceny materiału procesowego). Zarzucenie naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów nie może bowiem polegać na przedstawieniu przez stronę alternatywnego stanu faktycznego, a tylko na podważeniu podstaw tej oceny z wykazaniem, że jest ona rażąco wadliwa lub oczywiście błędna (tak też wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 kwietnia 2004 r. IV CK 274/03, System Informacji Prawnej Lex nr 164852). Nie może uzasadniać zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. jedynie własne niezadowolenie z dokonanej przez Sąd oceny czy też przedstawienie przez stronę skarżącą własnego zapatrywania na wynik postępowania dowodowego. Konieczne jest bowiem wskazanie jakie kryteria oceny naruszył sąd analizując materiał dowodowy, uznając brak wiarygodności i mocy dowodowej poszczególnych dowodów lub niesłusznie im ją przyznając (tak Sąd Najwyższy m.in. w orzeczeniach z dnia 23 stycznia 2001r. IV CKN 970/00, nr 52753; z dnia 12 kwietnia 2001r., II CKN 588/99, nr 52347; z dnia 10 stycznia 2002r., II CKN 572/99, LEX nr 53136). Jako zasadnicze kryteria tej oceny wyróżnia się zgodność wniosków sądu z zasadami logiki i doświadczenia życiowego oraz komplementarność (spójność) argumentacji polegającej na wyprowadzaniu poprawnych wniosków z całokształtu materiału procesowego. Spójność ta będzie więc naruszana w przypadku nieuzasadnionego pominięcia w argumentacji wniosków przeciwnych wynikających z części dowodów.

Dla podważenia prawidłowości oceny dowodów przedstawionej przez Sąd pierwszej instancji skarżąca powinna zatem była wykazać w jakich konkretnie fragmentach argumentacja Sądu Rejonowego jest sprzeczna z zasadami logiki lub doświadczenia życiowego, względnie które elementy materiału dowodowego (dowody) zostały przez ten Sąd wadliwie pominięte i jakie wnioski faktyczne, z tychże fragmentów materiału procesowego powinny być w sposób poprawny wprowadzone.

Takiego wyводу powódka w apelacji nie przedstawiła. Skarżąca bowiem ograniczyła się jedynie do przedstawienia własnej interpretacji poczynionych przez Sąd ustaleń faktycznych bądź też sformułowania zarzutów nie mających znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Odnosząc się do wskazywanych przez skarżącą jako błędnych ustaleń Sądu pierwszej instancji należy wskazać, że Sąd Rejonowy nie stwierdził w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, że zmiany osobowe w spółce cywilnej miały na celu pokrzywdzenie wierzyciela, byłoby to zresztą zbędne w świetle regulacji art. 527 k.c. który stanowi o świadomości, a nie zamiarze pokrzywdzenia wierzyciela. Podobnie Sąd Rejonowy nie analizował, czy czynność dokonano pod tytułem darmym a przyjął, że czynność dokonano z osobami bliskimi dłużnika ( matką i siostrą), co rodzi domniemanie wiedzy tych osób o działaniu dłużnika ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, a strona powodowa nie podjęła czynności zmierzających do jego obalenia. Marginalnie wskazać zresztą należy, że z treści aneksu nr (...) do umowy spółki cywilnej wynika, że wkład współników przystępujących do spółki – powódki i B. Ł. wyniósł łącznie kwotę 500 zł ( § 3 aneksu nr (...) z dnia 31.08.2011 roku - k. 10), co w porównaniu z wartością majątku spółki cywilnej na dzień przystąpienia powódki do spółki, określaną przez T. B. na kwotę 3.000.400 zł (k.92), świadczy o rażącej niewspółmierności świadczeń, umożliwiającej uznanie czynności za nieodpłatną.

W ocenie Sądu Okręgowego bez wpływu na sytuację prawną wierzyciela pozostawało powołanie się przez skarżącą na „przejęcie długu” występującego współnika przez powódkę albowiem czynność ta odnosiła skutek jedynie w stosunkach wewnętrznych współników spółki cywilnej. Wskazać należy, że zgodnie z regulacją art. 519 § 2 k.c. przejęcie długu może nastąpić przez umowę między wierzycielem a osobą trzecią za zgodą dłużnika bądź też przez umowę między dłużnikiem a osobą trzecią za zgodą wierzyciela, taka zaś zgoda nie została przez pozwanego wyrażona.

Odnosząc się do zarzutów skarżącej, że nowi współnicy dokonali spłaty zadłużenia spółki na kwotę 120.000 zł, co skutkowało zmniejszeniem zadłużenia pozwanego do kwoty 72.154,06 zł, wskazać należy, z odpowiedzi na pozew jak również dołączonych do niej wyciągów z ksiąg bankowych wynika, że zadłużenie współników spółki cywilnej zwiększyło się tj. na dzień sformułowania powyższego pisma procesowego wynosiło odpowiednio kwotę 82.097,45 zł (k. 38) i 195.641,85 zł (k.39). W tym kontekście nie sposób jest przyjąć, że powyższa wpłata mogła prowadzić do uznania, że nie nastąpiło zwiększenie niewypłacalności dłużnika, rozumianej jako niemożność zaspokojenia się ze składników majątkowych należących do współników spółki cywilnej, w sytuacji gdy wierzyciel

dysponuje tytułem wykonawczym wyłącznie przeciwko poprzednim wspólnikom spółki cywilnej, co do której majątku współuprawnionymi są obecnie inne osoby, niewskazane w tytule.

Zaakcentować należy, że zmiany osobowe w spółce zostały dokonane w czasie kiedy istniał już wystawiony przez pozwanego bankowy tytuł egzekucyjny zaopatrzonej w klauzulę wykonalności. Zbieżność czasowa pomiędzy tymi zmianami, a uprzednim uzyskaniem przez pozwanego tytułu wykonawczego przeciwko jego dłużnikom dowodzą tego, że zmian tych dokonano ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela. Na gruncie art. 527 § 2 k.c. czynność prawna dłużnika jest dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli, jeżeli wskutek tej czynności dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem czynności. Podkreślić należy, na co wskazywał także Sąd Rejonowy, że pokrzywdzenie wierzyciela powstaje na skutek takiego stanu majątku dłużnika, który powoduje niemożność, utrudnienie lub odwleczenie zaspokojenia wierzyciela (vide wyrok SN z dnia 28 listopada 2001 r., IV CKN 525/2000).

Niewątpliwym jest, że w wyniku zmian podmiotowych w spółce cywilnej (...) pozwany nie może prowadzić egzekucji w oparciu o dotychczasowy tytuł wykonawczy. Wspólnicy dłużnej spółki posiadali przy tym znaczne długi, które nie były regulowane, w tym zadłużenie wobec pozwanego. O powyższym świadczyły, czego zdaje się nie zauważać strona skarżąca, twierdzenia dotychczasowych wspólników spółki zawarte w treści zażalenia na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie z dnia 25 maja 2012 r.. W piśmie tym dłużnicy wnieśli o obniżenie opłaty egzekucyjnej wskazując, że prowadzona przez nich działalność gospodarza osiąga znaczne straty oraz że przeciwko nim prowadzone są liczne postępowania egzekucyjne na łączną kwotę 8.000.000 zł. (k.99). Przyjąć zatem należy, że zmiana osobowa w spółce cywilnej skutkowałą zwiększeniem niewypłacalności dłużnika.

W konsekwencji zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie zasługiwał na uwzględnienie – Sąd I instancji ocenił zebrane w sprawie dowody oraz w oparciu o taką ocenę dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych. Wobec trafności wywiezionych przez Sąd pierwszej instancji wniosków nie mogło być mowy o naruszeniu art. 527 k.c. oraz art. 528 k.c.

Za pozostające bez związku ze sprawą należy uznać zarzuty naruszenia art. 353<sup>1</sup>, art. 860 k.c. i art. 863 k.c. Podnieść trzeba, że Sąd Rejonowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku przepisów tych nie poddawał wykładni i nie stosował, jak również nie zawarł w uzasadnieniu takich poglądów, jakie przypisuje mu skarżąca. W szczególności Sąd Rejonowy nie wyraził stanowiska jakoby powyższe zmiany podmiotowe w spółce cywilnej były nieskuteczne czy też niedopuszczalne.

Za nieuprawnioną należy jednak uznać tezę, że wskazywane przez skarżącą zmiany podmiotowe polegające na przystąpieniu do spółki cywilnej osób trzecich - nie mają wpływu na przysługujące wierzycielom uprawnienia. Treścią umowy o przystąpieniu do spółki cywilnej – jest wprawdzie przystąpienie określonej osoby do spółki – jej skutkiem jest jednak zmiana kręgu osób współuprawnionych do poszczególnych składników majątku spółki cywilnej, stanowiącego wspólność bezudziałową dotychczasowych wspólników. Nabycie uprawnień do majątku spółki cywilnej przez przystępujących wspólników jest konieczne z uwagi na wskazywany charakter samej umowy spółki cywilnej. Niewątpliwym jest, że majątek spółki cywilnej ma charakter odrębny od majątku osobistych wspólników oraz że jest niepodzielny w czasie trwania umowy.

Wierzyciel, dysponujący – jak w przedmiotowej sprawie – tytułem egzekucyjnym – przeciwko dłużnikom T. B. i R. S., wspólnikom spółki cywilnej – był uprawniony do wyboru masy majątkowej, z której zamierzał prowadzić egzekucję. Niewątpliwym jest, że egzekucję skierował do majątku spółki cywilnej – w takiej sytuacji -zgodnie treścią powołanego przez samą powódkę art. 778 k.p.c. do egzekucji ze wspólnego majątku wspólników spółki prawa cywilnego konieczny jest tytuł egzekucyjny wydany przeciwko wszystkim wspólnikom.

Przytoczony przepis uniemożliwia zatem prowadzenie egzekucji przeciwko nowym wspólnikom. Oczywiście zatem jest, że zmiany w składzie osobowym spółki cywilnej wpływają na sytuację prawną wierzyciela, który dla egzekucji z majątku spółki musi podjąć czynności w celu uzyskania kolejnego tytułu wykonawczego (przeciwko aktualnym wspólnikom spółki cywilnej). Nastąpiło zatem co słusznie zauważa Sąd Rejonowy uniemożliwienie wierzycielowi

prorowadzenie egzekucji z tych składników majątkowych, z których było możliwie zaspokojenie. W tym kontekście należy stwierdzić, że nastąpiło zwiększenie stanu niewypłacalności dłużników, gdyż wierzyciel (pozwana) nie może dochodzić zaspokojenia z majątku dłużnej spółki cywilnej.

Uznając zatem zarzuty apelacji za niezasadne - Sąd Okręgowy, na podstawie art. 385 k.p.c., oddalił apelację powódki.

SSO Krzysztof Górski SSO Anna Budzyńska SR del. Kornelia Żminkowska